

8 WYER AS DIE NAVORSER EN DIE MEDENAVORSERS

Hierdie hoofstuk gaan nie oor veralgemening nie. Dit is 'n versigtige wys op aspekte van die navorsing wat wyer as die navorser en die medenavorsers sinvol kan wees.

8.1 Paradigmatiese Konteks

Dit is belangrik om deeglik kennis te neem van die tydsgees waarin die navorser en die medenavorsers lewe. Dit beïnvloed gedrag en denke en ook die manier waarop navorsing gedoen word.

In hierdie studie is daar deeglike aandag gegee aan twee paradigmatiese raamwerke - postmodernisme en sosiale konstruksionisme.

8.1.1 Postmodernisme se Invloed op 'n Verhuising Oorsee

Postmodernisme se openheid en akkommoderende gees het 'n groter bewustheid gebring van die verskeidenheid van tradisies en kulture in die wêreld en dra by tot die skep van die konsep van "global village", die wêrelddorp.

Dit beteken dat daar meer moontlikhede oopgaan vir mense om dan ook op te tree soos inwoners van die wêrelddorp. Om in die dorp rond te beweeg is nie meer bedreigend of vreemd of "onpatrioties" nie. Dit is soos om na 'n ander voorstad te verhuis - deel van die normale verloop van die lewe.

Daarby gaan die postmoderne mens meer speels met die lewe om en waag makliker die kans om te verhuis. Wanneer 'n verhaal vasdraai, mense se lewens in 'n noute kom, soek die postmoderne mens nie meer na waarheid of absolutismes nie, maar na moontlikhede waardeur voortgeleef kan

word.

Dit blyk duidelik uit die Vermaaks se verandering van kerklike tradisie.

Die feit dat die postmoderne mens meester narratiewe (meta-narratiewe) dekonstrueer maak dit makliker om diskoerse wat 'n oorsese verhuising as verkeerd en negatief konstrueer, teen te staan. Bewustheid daarvan dat diskoerse tyd-, kultuur- en plekgebonde is bring die vryheid om van diskoerse teen te staan en nuwes te skep.

Daar is mededingende aansprake op die waarheid, tipes diskoers, vorms van kennis en lewenstyle. Verdraagsaamheid, openheid en aanpasbaarheid is aan die orde van die dag.

Aangesien onsekerheid een van die emosies van postmodernisme is (sien :63) word die onsekerheid van 'n oorsese verhuising minder bedreigend ervaar.

8.1.2 **Sosiale Konstruksionisme maak Wêreld oop**

'n Sosiaal konstruksionistiese benadering is 'n handige raamwerk vir die verstaan van die samelewing, die self en ook interaksies wat plaasvind.

Veral bied sosiale konstruksionisme 'n benadering tot verskille tussen mense en groepe wat naasbestaan en aanvaarding moontlik maak. Wanneer besef word dat die 'waarheid' deur die groep, die betrokke gemeenskap (geloofs-gemeenskap, navorsings-gemeenskap, kulturele gemeenskap, ens.) gekonstrueer is, is daar meer begrip daarvoor dat 'n ander groep 'n ander 'waarheid' gekonstrueer het. Dit lei tot 'n akkommoderende, respekvolle houding wat gesprek tussen groepe makliker en meer sinvol maak omdat hulle mekaar nie meer probeer oortuig wie se 'waarheid' dié waarheid is nie. Dit maak meer sin om mekaar se waarhede te probeer verstaan teen die agtergrond van die groep waarin die waarheid ontstaan het.

Van groot nut is die grense wat sosiale konstruksionisme bied. Sosiale konstruksionisme voorkom totale relativisme. Elke individu of groep is weer deel van 'n groter sosiale konteks en sodoende word daar grense daargestel vir die diskoerse wat gekonstrueer kan word.

Kennis van sosiale konstruksionisme maak die individu meer bewus van die gekonstrueerde

werklikhede (die self ingesluit) en bied die moontlikheid om te kies watter konstruksies aanvaar word. Die individu kan ook meer bewustelik kies van watter konstruerende gemeenskap hy/sy deel van wil wees en kan met groter verantwoordelikheid 'n bydrae lewer.

Retrospektief kan die persoon wat oorsee verhuis het dan sê: “Sien dalk net meer die kleinheid van ons volkie raak. Ons het immers in totale afsondering geleef.”

Die Suid-Afrikaanse- en Afrikaner- groep word nou nie meer gesien as die enigste (en beste?) konstruerende gemeenskap om van deel te wees nie. Konstruksies van daardie konstruerende gemeenskappe word ook nie meer as absoluut aanvaar nie.

8.2. **Prakties-teologiese Konteks**

Indien alle teologie nie prakties is nie verloor teologie relevansie en waarskynlik ook bestaansreg.

Dit beteken dat teologie die dualisme tussen praktyk en teorie moet ophef. Drie belangrike maniere waarop dit bereik kan word is om:

- die hermeneutiese spiraal-beweging tussen praktyk en teorie ernstig op te neem en geïntegreerd deel te maak van die manier waarop teologie beoefen word. (vgl Browning, Müller en Viau se poging daartoe soos bespreek in 3.1 :135-140)
- sosiaal-konstruksionisties te werk te gaan in die formulering van 'n teologie. Dit is egter belangrik dat die konstruerende gemeenskap nie net uit enersdenkende akademici bestaan nie. Die konstruerende gemeenskap moet verteenwoordigend wees van die hele geloofsgemeenskap namens wie, of vir wie, die teologie ontwikkel word. Anders gestel: die konstruerende gemeenskap moet uit almal bestaan in wie se lewens die invloed van die teenwoordigheid van God verwoord gaan word.
- prakties-teologiese wysheid (sien 3.2) te ontgin. Prakties-teologiese wysheid binne die geloofsgemeenskap moet nagevors en versamel word en met respek behandel word. Dit impliseer 'n van-onder-na-bo benadering.

Gedurende die sosiaal konstruksionistiese beoefening van teologie behoort daar binne die

konstruerende gemeenskap eenstemmingheid bereik te word t.o.v. die rol wat die Woord binne die proses gaan speel. Die diskoers wat t.o.v. die rol van die Woord gekonstrueer word bepaal die mate waartoe insette vanuit die Skrif 'n rol gaan speel asook waarde wat aan hierdie insette toegeken gaan word. Daar behoort dus sosiaal-konstruksionisties gedink te word oor die normatiewe aard van die Bybel.

Eenstemmigheid t.o.v. die rol van tradisie en die insette vanuit die tradisie binne die geloofsgemeenskap as teologies konstruerende gemeenskap is ook belangrik.

Die geloofsgemeenskap sal laastens ook moet kennis neem van die breër konteks waarbinne dit gesetel is en ander relevante konstruerende gemeenskappe om hulle - die 'sekulêre' gemeenskap, die regerende gemeenskap, die hulpbehoewende gemeenskap ens..

8.3 **Oorsese Verhuising**

'n Oorsese verhuising is een van die mees traumatiese gebeure in 'n persoon en 'n gesin se lewe. Dit raak en beïnvloed alle aspekte van die betrokkenes se lewens. Dit neem selfs langer om te 'normaliseer' na 'n oorsese verhuising as wat dit neem na die dood van 'n geliefde of egskeiding. (Renshaw 1989)

Dit beteken dat 'n oorsese verhuising die potensiaal het om negatiewe langtermyn gevolge te hê. (vgl 7.3 :306-311)

Twee faktore wat kan bydrae om 'n oorsese verhuising en die gevolglike aanpassing beter of slegter laat verloop is die motivering vir die verhuising asook die toekomsverwagting van die betrokke persone.

8.3.1 **Motivering vir die Verhuising**

Die redes waarom na 'n ander land verhuis word speel 'n groot rol in die ervaring van die verhuising en in die aanpassing in die nuwe land.

Wanneer 'n gesin die motivering vir verhuising konstrueer gebeur dit byna deur die bank dat die

huidige land in 'n slegter lig gesien word en die nuwe land word ge-idealiseer. Indien hierdie neiging nie bestuur word nie is die ontugtering later net soveel groter.

Die motivering vir verhuising hang saam met die manier waarop die eindes (losmaking, distansiëring, ontugtering en disoriëntasie - vgl 7.2.1 :299ev) hanteer word. Indien brûe verbrand word tydens die proses van 'eindes' word dit sielkundig al moeiliker om terug te gaan na die oorsprongland. Wanneer die land wat verlaat word gesien en beskryf word as die slegste op aarde en 'n plek waar jy nooit wees sal wil bly nie, en jy is redelik verbaal daaroor teenoor mense, gaan dit byna onmoontlik wees om terug te gaan. Effektief maak die persone van hulleself vlugteling.

Die persepsie dat die keuse bestaan om terug te gaan na die land van herkoms maak die aanpassing soveel makliker. Dit plaas jou meer in beheer. Dit het 'n beduidende emosionele waarde. Selfs al maak die praktiese situasie (finansies, werkloosheid ens.) dit eintlik onmoontlik om terug te gaan, help die persepsie dat die keuse wel bestaan tydens aanpassing.

Wanneer die motivering vir verhuising meer deur stoot-kragte (negatiewe omstandighede waarvan weggekome wil word) as deur trek-kragte (moontlikheid vir nuwe geleenthede en groei) beïnvloed word is die aanpassing oor die algemeen ook moeiliker.

Negatiewe motivering vir die verhuising uit 'n land maak die gevoel van ontwortel wees en vreemdeling wees later net soveel meer akuut. Die persone wat verhuis se identiteit is tot op daardie stadium nog gevorm deur die oorsprongland, die kultuur en die mense. 'n Verwerping van hierdie konteks is ten diepste 'n verwerping van 'n deel van jou identiteit. Dit lei tot innerlike onsekerheid en konflik.

Dit kan lei tot 'n angstige poging om binne die nuwe konteks 'te behoort', in te smelt. So 'n aksie het sy eie gevare en kompleksiteit.

Narratologies (vanuit die narratiewe perspektief) gestel: Wanneer die verledeverhaal verwerp word, negeer word, is daar nie genoeg boustene vir die hede en die toekoms nie. Hierdie kontinuïteit- en kongruensie probleem maak dit moeilik om 'n toekoms verhaal te antisipeer, te droom.

Daar moet genoeg van die oue in die nuwe ingeneem word om homeostase en sin te verseker.

Motivering vir verhuising bepaal tot 'n redelike mate hoe maklik of hoe moeilik daardie balans verkry gaan word.

8.3.2 'n Nuwe Toekoms

'n Besluit om te verhuis na 'n ander land verander in 'n relatief kort tydjie die totale hede- en toekomsverhaal van 'n gesin.

Hoewel dit 'n besluit is wat self geneem word is daar meestal nie genoeg tyd om 'n geleidelike aanpassing te maak soos wat onder 'normale' omstandighede die geval van verandering sou wees nie. Hierdie verhuising is meer traumaties want dit is nie net 'n wegbeweeg van 'n bekende omgewing nie. Dit is die agterlaat van 'n bekende omgewing, kultuur, taal (in sommige gevalle), geboortegrond en veel meer. Skielik land die gesin in 'n nuwe vreemde konteks en verander die hele toekomsverhaal. Skielik geld die oorgrote meerderheid drome nie meer nie - die vordering by die werk, die familiebande, die naskoolse opleiding van die kinders, hulle toekoms, eie aftreeplanne, ens.

Hierdie skuif bring nie net skielik 'n nuwe hede, 'n nuwe konteks waarbinne aangepas en gelewe moet word nie, dit bring ook 'n nuwe toekoms wat uitgewerk moet word.

Hierdie toekoms is in die meeste van die gevalle 'n ontnugtering en 'n teleurstelling omdat dit nooit kan kers vashou met die idealistiese beelde van die nuwe land wat geskep is voor die verhuising plaasgevind het nie.

Die nuwe hede en nuwe toekoms veroorsaak diskontinuiteit en gevolglik 'n kongruensie probleem met die verlede.

Ter wille van 'n sinvolle aanpassing is dit nodig dat daar 'n herinterpretasie en 'n hervertel van die verlede plaasvind. Die verlede moet so vertel word dat dit aansluit by die huidige situasie en sin gee aan 'n geantisipeerde toekoms.

8.4 **Herinterpretasie en Hervertel van 'n Verhaal**

8.4.1 Narratiewe Konsepte Help

Herinterpretasie en die hervertel van die verlede-verhaal, met ander woorde die sinvolle oplossing van die kontinuïteit- en kongruensie probleem, verloop gladder en maak meer sin indien die betrokke persone bekend is met narratiewe konsepte.

Die narratiewe benadering bied 'n breë struktuur waarvolgens ervaring georganiseer kan word. Dit bied 'n raamwerk waarbinne die verloop van die proses geplaas kan word.

Besonder nuttige konsepte is:

Verhaal as die voertuig vir betekenis (realiteit) en sin (waarheid): Sodra 'n mens die besondere rol wat verhale in 'n mens se lewe speel verstaan, word verhale belangriker. Die klem op verhale en die lewensverhaal lei tot 'n bewustelike konstruksie van die verhaal. Die bewustelike strukturering van die verhaal help om sin te skep in 'n onseker, deurmekaar, situasie. Dit vloei byna natuurlik voort in die volgende konsep.

Herinterpretasie en hervertel: Dit is bevrydend om te besef dat die verlede waardeer en gekoester kan word en dat hulle nie die verlede hoef af te skryf of hoef te vergeet nie. Dit is ook bevrydend om te weet dat die verlede nie verraai is nie. Sinvolle herinterpretasie en hervertel van die verlede maak dit moontlik om oorsee te verhuis en steeds horisontaal lojaal te bly. Horisontale lojaliteit is 'n konsep wat ek iewers raakgelees het wat dui op 'n sterk lojaliteit wat in 'n mens bestaan teenoor voorgeslagte. Die konsep word as 'n moontlike verklaring aangebied waarom 'n kind wat ervaar het hoeveel hartseer huislike geweld veroorsaak, tog ook dieselfde patroon in sy/haar huisgesin volg.

Dit is nie nodig om tradisie en kultuur af te sweer nie, maar dit is ook nie nodig om krampagtig vas te klou aan tradisie en kultuur nie. Herinterpretasie en hervertel maak dit moontlik om balans te vind.

Diskoerse: Wanneer diskoers, as konsep, begryp word is dit moontlik en makliker om diskoerse wat 'n invloed op 'n mens het te identifiseer en te verstaan. Dan is dit ook moontlik om diskoerse naas mekaar te plaas en op te weeg. Dit is moontlik om diskoerse teen te staan indien nodig en te aanvaar en aan te pas indien nodig. Dit gee aan 'n mens meer beheer ("agency") oor jou eie lewe

en werk die gevoel van ankerloosheid teen. 'n Mens kan meer bewustelik binne 'n gewenste diskoers beweeg.

Dit maak dit moontlik om Christelike diskoerse te handhaaf in 'n konteks waarin daar nie veel versterking vir daardie diskoerse is nie.

Die insnyding van die Verhaal in ons verhaal: Die konsep dat God se verhaal, se heilsplan met ons, 'n rol speel, maak 'n mens meer sensitief daarvoor. Dit lei in 'n sekere sin daartoe dat die Verhaal makliker en meer kan insny. Die Verhaal transendeer die verhuiser se verhaal en bied 'n vaste punt te midde van alles wat vloeibaar en onseker is.

8.4.2 Rol van Geloof

Geloof en prakties-teologiese wysheid was vir die Vermaaks een van die konstantes in 'n baie vloeibare situasie.

Geloof en erkenning van God se teenwoordigheid in hulle lewens het 'n brug-effek tussen Suid-Afrika en Nieu-Seeland gehad. Nieu-Seeland is nie Godverlate nie (dit word immers "God's zone" genoem) want God is almagtig.

God se trou bied maak dit moontlik om die ontstuiimingheid van 'n oorsese verhuising en die aanpassing te hanteer met 'n vrede wat nie logies verklaar kan word nie. Omdat God nog altyd getrou was, ons nog altyd deur alle uitdagings vergesel het, en omdat Hy dit belowe, kan ons weet dat Hy met ons is. Dit beteken nie dat dit 'n maklike proses is of sal wees nie. Dit beteken dat dit nooit 'n hoop-lose proses sal wees nie.

Die Vermaaks se erkenning van God se roeping in hulle lewens het vir hulle kontinuïteit verskaf. Ons het steeds die roeping van God, ons sit hierdie roeping nou net in 'n nuwe konteks voort.

Die Liggaam van Christus, al praat hierdie deel van die Liggaam 'n ander taal en al aanbid hulle anders en lê ander klem, is 'n vaste punt. Die grootste gedeelte van hulle geloofsbeleving stem immers ooreen.

Hierdie kontinuïteit wat geloof bied help ook om 'n stabiele identiteit te handhaaf. My identiteit as gelowige, as kind van God, as deel van die huishouding van die Here, het nie verander nie.

8.4.3 Balans tussen wat Was en wat Is

Aanpassing in 'n nuwe land, in Nieu-Seeland spesifiek, is 'n worsteling om balans te vind tussen dit wat was en dit wat is. Hierdie soeke na balans geld vir elke vlak van die lewe: kultureel, sosiaal, godsdienstig, sport en ontspanning ens.

Dit is nie 'n oplossing om dit wat was te negeer en te probeer uitwis en vergeet nie. 'n Totale opname in die nuwe gemeenskap is onmoontlik - jy deel nie 'n geskiedenis met hulle nie.

Dit is nie 'n oplossing om so vas te klou aan dit wat was dat daar gepoog word om die oue in die nuwe te dupliseer nie. Om op 'n kulturele eiland te bly wat jy vir jouself geskep het in 'n nuwe land maak dinge veral vir jou kinders baie moeilik.

Die balans word bereik wanneer dit wat was sinvol onthou en gesond voortgesit word terwyl die nuwe aanvaar word en jy betrokke raak. Hierdie betrokkenheid geskied vanuit jou uniekheid. Dit is belangrik om altyd getrou te bly aan jouself.

Om 'n balans te kry in jou verhouding met diegene wat agterbly in die 'ou' land is 'n uitdaging. Om bande gesond en sterk te hou is nie maklik en vanselfsprekend nie - dit vra toewyding en moeite van beide kante. Moderne tegnologie soos telekommunikasie, selfoonboodskappe en e-pos maak dit makliker. Wat is die graad van betrokkenheid, wat is die balans?

Daar behoort gepoog te word om die verhouding tussen grootouers en kleinkinders tot voordeel van beide te hou.

Dit is beter om te ontspan en die voordele daarin te sien as om gespanne te raak oor wat die familie gaan sê wanneer die kinders Afrikaans met 'n Engelse aksent en baie Engelse woorde tussenin gaan praat.

Eindelik moet balans gevind word tussen die prys wat betaal is en die voordele wat daaruit verkry is. Hierdie balansstaat lyk anders vir elke individu. Wanneer gevoel word dat die laste kant swaarder is as die bate kant is dit moeilik om as aangepaste lid van 'n nuwe gemeenskap te

lewe.

8.5 **Navorsing in Oënskou geneem**

Hierdie navorsing word in oënskou geneem aan die hand van die drie stelle kriteria wat McClintock et al (2003) ontwikkel het: Betroubaarheid (“trustworthiness”); diskoersgeldigheid (“discourse validity”) en pertinente raamwerke (“explicit frameworks”). (vgl 3.3.2 :159ev)

Hierdie kriteria word gegee as ‘n manier waarop navorsing deur ander in dieselfde navorsingsgemeenskap ge-evalueer kan word.

Hierdie kriteria is saamgevat in ‘n handige tabel wat op bladsye 160 tot 161 weergegee word.

8.5.1 **Selfrefleksie**

Ek het voortdurend gepoog om bewus te wees van my idees, voorveronderstellings en verwagtings van die studie. Dit is ‘n moeilike oefening omdat daar baie versoekings is om navorsing in ‘n sekere rigting in te forseer. Dit het heelwat selfbeheersing en geduld gevra om die navorsing self te laat ontvou en die fokus toe te laat om te kristalliseer.

Die dagboeksoortige aantekens van my, Anél en selfs ons ouers se ervaring van ons eie verhuising na Nieu-Seeland het help afstand skep en insig gebied in die proses waardeur ons gaan. Dit het gehelp om minder te projekteer vanaf ons situasie op die Vermaak se situasie.

Verandering in idees is getrou aangeteken - ondermeer die verandering van studieveld tot die verandering van navorsingsraamwerk.

8.5.2 **Betrokkenheid in ‘n Navorsingsgemeenskap**

Ek voel hierdie is ‘n aspek van die navorsing wat nie heeltemal tereggekome het nie. Daar is by geleentheid ‘n plasing gedoen op die internet-forum en daar is gereageer op ander navorsers se

werk. Verder is daar gepoog om gereelde kontak met die studieleier te handhaaf.

Daar is egter nie in werklike dialoog met ander navorsers gegaan nie. Daar is dus nie sprake van medewerking, portuur evaluering of konferensies nie.

Redes daarvoor was afstand en die onpersoonlike aard van elektroniese kommunikasie asook die feit dat ek en my gesin self deur 'n jaar van aanpassing gegaan het. Daar was nie altyd genoeg emosionele energie oor om 'ander navorsers' in Nieu Seeland op te spoor nie. Baie van my energie en tyd is gewy daaraan om die kinders te help aanpas en die proses so glad as moontlik vir die gesin te laat verloop.

Daar gaan egter gepoog word om deur 'n artikel 'n bydrae te maak tot die navorsingsgemeenskap.

8.5.3 Voldoende gebruik van Beskikbare Bronne

T.o.v bronne soos tyd en geld is daar voortdurend beplan en gepoog om so verantwoordelik as moontlik te wees. Indien ek vroeër besef het hoeveel tyd die afronding van die studie in beslag gaan neem sou ek meer tyd daarvoor begroot het.

Die beoordeling van die kohesie en die aanvaarbaarheid van my argumente sal ek aan diegene oorlaat wat toegerus is om dit te evalueer.

8.5.4 Versmelting in Konteks

Die duur van my betrokkenheid by die medenavorsers is in hoofstuk 1 ter sprake. Ek oordeel dat my betrokkenheid by die Vermaaks voldoende was en dat die verhoudings wat gebou is goed is. Dit het gehelp dat 'n redelik 'ryk', of dan 'dik' beskrywing van die konteks en die verhaal weergegee kon word. Deurdat 'n deeglike konteks geskep is was dit moontlik om navorsing te doen wat relevant tot die konteks is.

Suid-Afrikaners in Nieu-Seeland wat die konteks gelees het, identifiseer sterk daarmee.

8.5.5 **Nougesetheid**

Weens die onbekendheid van die situasie en afstand van die universiteitsbiblioteek af was die verkryging van bronne soms 'n uitdaging. Met behulp van Thea Heckroodt (vakreferent- UP biblioteek) en ons moeders wat met minder klere kom kuier het om plek te maak vir die bronne wat moes saamkom, asook ander weë, het ek voldoende relevante bronne versamel.

Dit is vir my belangrik om altyd erkenning te gee en ook korrek erkenning te gee aan outeurs wie se werk ek gebruik het. In hierdie poging om outeurs self aan die woord te stel is daar soms van lang aanhalings gebruik gemaak.

Sover moontlik is stellings gestaaf deur aanhaling van relevante literatuur en bronne.

8.5.6 **Opregtheid**

T.o.v. my respek en waardering vir ander mense asook die konsekwentheid in my samewerking met die medenavorsers, is hulle in 'n beter posisie om te beoordeel.

Hulle het gesê dit was vir hulle 'n sinvolle medewerking wat vir hulle groei ingehou het en nuwe perspektiewe gebied het.

Die afgelope drie jaar het ek toepaslike vaardighede vir die doen van narratiewe navorsing ontwikkel.

Ek het die leerproses voortdurend opgeteken in die vorm van hierdie navorsingsverslag.

Deur die hele proses het ek daarna gestrewe om met integriteit getrou te wees aan myself, die medenavorsers en die benadering wat ek gekies het. Soos vroeër reeds gemeld was dit moeilik om heeltemal weg te breek van 'n positivistiese benadering.

Ek besef dat hierdie integriteit 'n subjektiewe integriteit is. (vgl :167)

Mag hierdie navorsing en navorsingsverslag sinvol wees - wyer as die navorser en die medenavorsers. Mag ander ook, soos die navorser en die medenavorsers, daardeur uitgedaag word om aanpassings in die lewe konstruktief aan te pak deur hulle verhale te herinterpreteer en te hervertel. Dit lyk soms makliker om uitdagings van die lewe te vermy en te onttrek. Dit verduister die toekoms en lei tot stagnasie.

Waag dit om die lewe wat ons in oorvloed gekry het te geniet en om te droom van 'n beter, vervullende toekoms.